

[Indenrigsministeren.]

stillingskredse, og desuden fordeles der Tillægsmandater for Omraaderne, idet hvert af de tre Omraader har et ved Loven fastsat Antal Tillægsmandater, saaledes at de 148 Mandater, der i Øjeblikket er, fordeles med 24 Mandater paa Hovedstaden, 51 paa Øerne og 73 paa Jylland. Denne Fordeling paa Omraaderne bygger paa den gældende Grundlovs Bud om, at der ved Kredsinddelingen skal tages Hensyn til Indbyggertal, Vælgertal og Befolkningstæthed.

Man har under de Valglovsforhandlinger, der ledsagede Grundlovsforhandlingerne forud for 1915, søgt at finde en Norm for Udførelsen af dette Grundlovsbud, og man standsede dengang ved den Regel, at der ved Addition dannes en Sum af Indbyggertallet, Vælgertallet og Kredsens Flademaal i Kilometer, multipliceret med 10. I Forhold til de saaledes fundne Summer fordeltes i 1915 de 139 Mandater, som det dengang drejede sig om. Anvender man nu denne Norm over for det Forslag, jeg her forelægger, bliver Fordelingen af de 169 Medlemmer, der efter Grundlovsforslaget skal vælges ved de almindelige Valg, den, at der i Hovedstaden skal vælges 37, paa Øerne 54 og i Jylland 78 Rigsdagsmedlemmer, idet jeg i denne Forbindelse gør opmærksom paa, at Gentofte Kommune henlægges til Hovedstadens Omraade, medens den hidtil har tilhørt Øernes Omraade. Vil man undersøge, hvad det i Grundloven fastslaaede Hensyn til Befolkningstætheden betyder, kan det udtrykkes saaledes, at der for Landet som Helhed — idet jeg bygger paa Erfaringerne fra Valget i 1935 — gaar 12 101 Vælgere paa et Mandat; i Hovedstaden gaar der 13 932 Vælgere paa et Mandat, paa Øerne 12 143 og i Jylland 11 203. Jeg skal nævne, at efter det i 1928 af daværende Indenrigsminister Krag forelagte Lovforslag var denne Forholdsmæssighed mellem Omraaderne omtrent den samme som her foreslaaet, dog at det foreliggende Lovforslag er en Kende mere i Jyllands Favør. Da der ved de fremtidige almindelige Valg skal vælges 169 Medlemmer mod nu 148, vil det sige, at Mandaternes Antal er forøget med 21. Det foreslaas, at 12 af disse Mandater bliver Kredsmandater og 9 Tillægsmandater. Herefter vil der fremtidig være 129 Kredsmandater og 40 Til-

lægsmandater mod nu 117 Kredsmandater og 31 Tillægsmandater. Kredsmandaternes Tal forøges herefter med ca. 10 pCt., medens Tillægsmandaternes Antal forøges med ca. 30 pCt. Man vil da utvivlsomt kunne regne med, at der er Sikkerhed for fuld Forholdsmæssighed, saaledes at Partierne ved ethvert Valg faar det Antal Mandater, der svarer til deres Stemmetal i Landet som Helhed. Med Hensyn til de 12 nye Kredsmandater har den siden 1920 foregaaede Befolkningsforskydning med stærk Vækst af Bybefolkningen og navnlig i Hovedstaden medført saa store Forskydninger i Opstillingskredsens Folketal, at en Omlægning af disse med nogen Forøgelse af deres Antal er nødvendig. I København er der f. Eks. nu Opstillingskredse, som har over 100 000 Indbyggere, medens andre kun har ca. 20 000. Det foreslaas da, at der i Hovedstaden oprettes 9 nye Kredse, hvoraf dog den ene fremkommer ved, at den nuværende Gentoftekreds, der hidtil har hørt til Øerne, deles i to.

I Øernes Omraade oprettes der 2 nye Kredse og i Jylland 1 ny Kreds. De 9 nye Tillægsmandater fordeles med 3 til Hovedstaden, 2 til Øerne og 4 til Jylland.

Det har været Formaalet ved Forslagets Udarbejdelse i saa stor Udstrækning som muligt at bevare den nuværende Inddeling i Opstillingskredse uforandret, men paa Grund af de store Forskelligheder, der efterhaanden er opstaaet i Kredsens Indbyggertal rundt om i Landet, er der dog foretaget en betydelig Omlægning af Opstillingskredsene; i Københavns Amt, hvor der ved Omlægningen oprettes to nye Kredse, nemlig Kastrup- og Ballerupkredsen; i Vejle Amt, hvor Vonsildkredsen nedlægges og en ny Kreds oprettes med Navnet Jellingkredsen; i Aarhus, i Aalborg Amt, hvor der ved Omlægningen oprettes en ny Hadsundkreds; i Ringkøbing og Ribe Amt, saaledes som i det hele taget de Oplysninger, der findes i Bilaget til Lovforslaget, viser. — Med Hensyn til disse Omlægninger skal jeg i det hele taget indskrænke mig til at henvise til Valgkredsfortegnelsen, der følger Forslaget, og navnlig til det her nævnte Bilag, der giver detaillerede Oplysninger for hver Kreds's Sammensætning efter Omlægningen.

Vedrørende disse Omlægninger skal jeg sige det, som i og for sig er selvfølgeligt, at